

PERGALE

LIETUVOS KP(b) ZARASŲ APSKRITIES KOMITETO IR ZARASŲ APSKRITIES VYKDOMOJO KOMITETO ORGANAS

ZARASAI

1945 m.

liepos mėn.

14

TREČIADIENIS

№ 55(243)

Kaina 20 kap.

Vakar Tarybų Lietuvos sostinė Vilnius šventė išvadavimo iš vokiškųjų grobikų jungo ketvirtąsias metines!

Teklesti Tarybų Lietuvos sostinė Vilnius!

Vilniaus išvadavimo ketvirtosios metinės

1944 metų liepos 13 diena aukso raidėmis įeis į lietuvių tautos istoriją. Tą dieną didvyriškosios Tarybinės Armijos dalys išvadavo iš hitlerinų okupantų jungo senovinę mūsų sostinę Vilnių.

1944 metais Tarybinė Armija trečią kartą gražino Vilnių Lietuvai. Pirmą kartą Raudonosios Armijos dalys išvadavo Vilnių 1919 metų sausio mėn. pradžioje ir gražino jį Lietuvai. Tačiau po kelių mėnesių baltieji lenkai vėl užėmė Vilnių ir Vilniaus sritį. Vakarų imperialistinės valstybės ne tik pripažino Vilniaus užgrobtumą, bet dar dėjo pastangas visai Lietuvai pajungti punitškajai Lenkijai. Vilniaus prijungimą prie Lenkijos taip pat pripažino Vatikanas. Tarybų Sąjunga, vienintelė iš didžiųjų valstybių, nepripažino Vilniaus užgrobtimo ir rėmė lietuvių tautos teisę į jos istorinę sostinę.

1938 metais, po žinomo lenkų ultimatumo, buržuazinė Lietuva oficialiai atsisakė nuo Vilniaus. Tautos išdavikai, išsižadėję Vilniaus, tuoj užmezgė su pilsudskiniais imperialistais pačią glaudžiausią draugystę.

1939 metais Tarybinė Armija gražino Lietuvai Vilnių Sostinę, kurios buvo išsižadėję buržuazinės Lietuvos valdovai, buvo lietuvių tautai gražinta tarybinės liaudies. Į šį taurųjį didžiosios Tarybų sulles aktą, smetoninė išdavikų gauja atsakė niekšingomis provokacijomis prieš Tarybų Sąjungą, kurias ji vykdė hitlerinų imperialistų pavedimu.

1944 m. Tarybinė Armija trečią kartą gražino lietuvių tautai Vilnių, visiems amžiams tapusį Tarybų Lietuvos sostinę.

Hitleriniai okupantai, norėdami atkeršyti lietuvių tautai, padarė Vilniuje milžiniškus sugriovimus. Net tada kai vokiečių kariuomenė jau buvo

apsupta, specialios hitlerininkų gaujos dar sprogdino Vilniaus fabrikus, gamyklas garstius jo namus. Hitlerininkai sunaikino 40 proc. miesto gyvenamojo ploto, elektrinę daugelį įmonių. Išties sostinės rajonai tapo griuvėsių krauju. Lietuvos darbo žmonės tuoj pradėjo Vilniaus atstatymo darbus. Mieste dar nebuvo užgesę kautynių gaisrai, o tarybiniai žmonės jau ėmė atsistatyti vokiečių sugriautą vandentiekį, tvarkyti mokyklas bei mokslo įstaigas, kurias buvo uždarę okupantai, gyditi sunkiasius hitlerininkų padarytasias sostinėje žaizdas.

Per ketverius metus, praėjusius nuo Vilniaus išvadavimo dienos, Lietuvos liaudis, kitų tarybinių tautų ir pirmon eilėn didžiosios rusų tautos broliškai padedama, jau atliko ne mažą darbų savo sostinei atstatyti.

Atstatyta ir kapitaliai atremontuota 150.000 kvadratinų metrų gyvenamojo ploto, 5 viešbučiai, 32 ligoninės, ambulatorijos ir poliklinikos. Pakilo iš griuvėsių Vilniaus elektrinė. Mieste veikia 34 pradinės mokyklos, 10 gimnazijų ir progimnazijų, 10 technikumų, 3 teatrai, 6 kina. Plačiai išvystė savo darbą Vaislybinis Universitetas, Pedagoginis institutas, Dailės institutas, Konservatorija. Įsteigta daug Mokslo Akademijos mokslinių tyrimo institutų.

Atstatyta Vilniaus pramonė ir naujos gamyklos jau puošia sostinę. Naujojoje Vilnioje, įjungtoje į Vilniaus sudėtį, pastatyta pirmoji Lietuvoje staklių gamykla. Duoda produkcijos „Elfos“ fabrikas— pirmoji mūsų respublikoje įmonė elektrotechnikiniams ir radiotechnikiniams įrengimams gaminti. Plečiasi „Žagrės“ žemės ūkio mašinų gamykla.

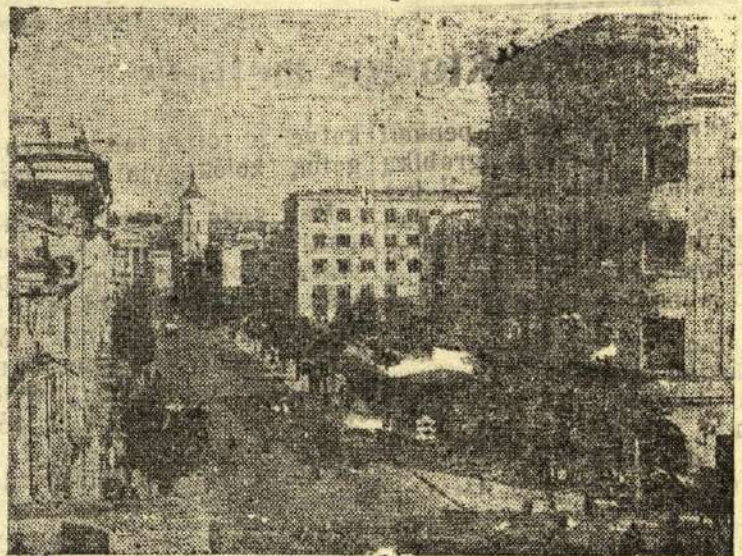
Palyginti su 1945 metais Vilniaus pramonė 1947 m. davė 2,4 karto daugiau produkcijos. Vilnius, kuris baltųjų lenkų viešpatavimo metais buvo pramoniniu atžvilgiu atsilikęs miestas, sparčiai industrializuojamas ir jau pernai davė apie ketvirtį visos Lietuvos pramonės produkcijos.

Milžinišką reikšmę sostinės atstatymui ir jo tolesniam išsivystymui turi istorinis TSRS Ministrų Tarybos nutarimas dėl priemonių Vilniaus miestui atsistatyti, pasirašytas didžiojo Stalino. Šis nutarimas, kuris taip išpūdingai rodo nenuilstamą stalininį rūpinimąsi lietuvių tauta, numato didingą Vilniaus atstatymą bei tolesnio išsivystymo programą, jo pavertimą stambiu pramonės bei kultūros centru. Šis nutarimas, tarp kitko numato pastatyti Vilniuje dvi stambias gamyklas elektrotechnikiniams ir dažymo įrengimams gaminti, naują šiluminę elektrinę, visą eilę mokslo įstaigų.

Stalininis nutarimas dėl priemonių lietuvių tautos sostinei atstatyti įkvėpė visus Vilniaus darbo žmones pasiaukojančiam darbui. Vilniečiai vieningai įsipareigojo atidėti miesto atstatymo darbuose po 50 valandų, ir šis įsipareigojimas sėkmingai vykdomas. Savo darbo žmonių rankomis sostinė sparčiai tvarkoma, puošiama naujomis alėjomis, skverais, gražinama ir rekonstruojama.

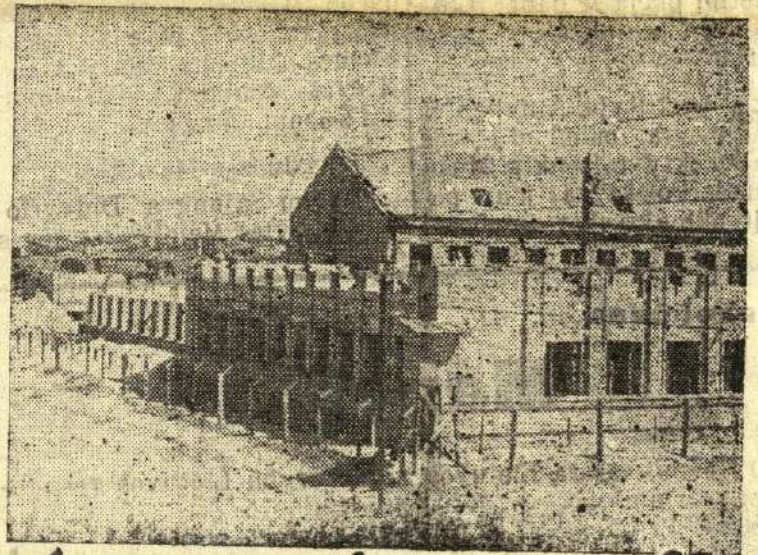
Tačiau, Vilniaus atstatymas—tai ne tik sostinės darbo žmonių reikalas. Tai drauge ir visos lietuvių tautos reikalas.

Negali būti abejonių, kad lietuvių tauta nepagalbės pastangų savo brangiajai sostinei sparčiau atstatyti, siekdama paversti ją pavyzdingu socialistiniu miestu, vertu mūsų didžiosios stalininės epochos.

Diena iš dienos Tarybų Lietuvos sostinė vis labiau tvarkosi. Gatvėmis važinėja nauji automobiliai, lengvos automašinos. Vilnius apsidengė žalumynais.

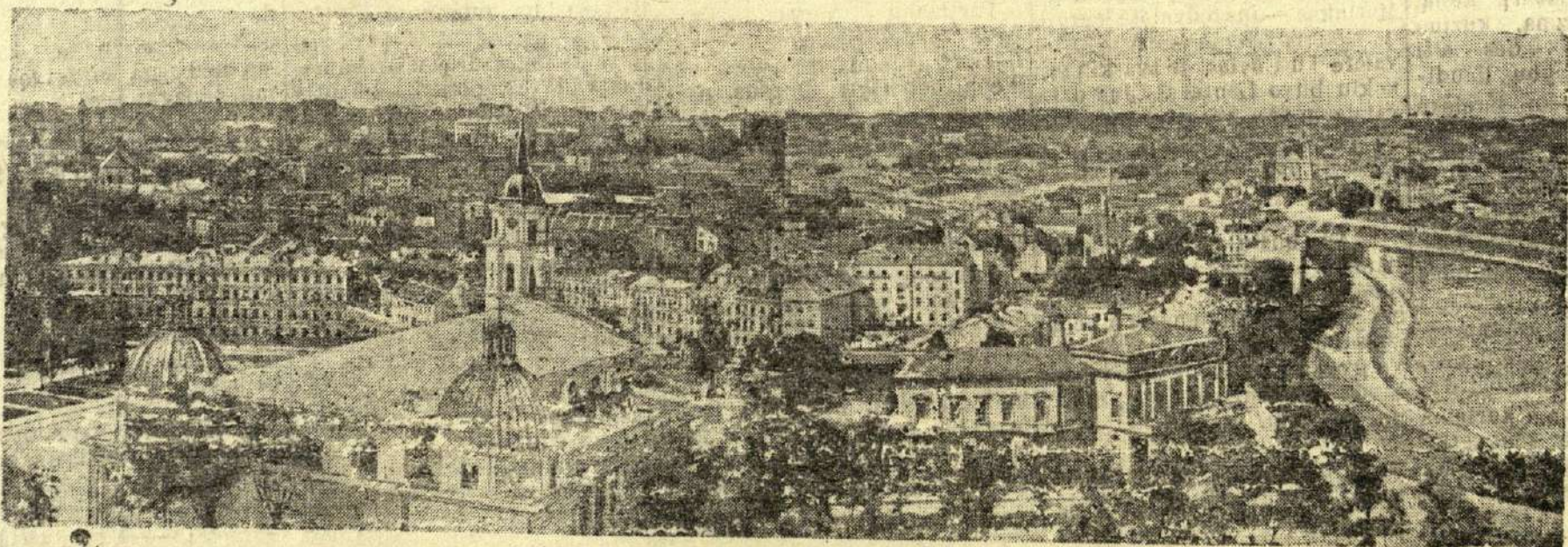
Nuotraukeje: Gedimino g-vė vaizdas.

Daugiau kaip 500 elektromotorų išleido „Elfos“ gamykla. Vilniaus 4-rių metų išvadavimo iš vokiškųjų grobikų garbei „Elfos“ kolektyvas įsipareigojo dirbti dar sparčiau ir dar daugiau elektromotorų teikti Tėvynei.

Nuotraukoje „Elfos“ gamyklos korpuso dalys.

L. Morozovo foto Fotokronika ELTA

Bendras Vilniaus miesto vaizdas

Amžina šlovė didvyriams, kritusiems už mūsų Tėvynės laisvę ir nepriklausomybę!

Partizanams ir partizanėms — smogti galingus smūgius prieš užnugarį, susisiekimo keliams, kariniams sandėliams, štabams ir įmonėms, ardyti prieš ryšių linijas. Priešo užrobuose rajonuose traukti plačius tarybinių gyventojų sluoksnius į aktyvią laisvės kovą, tuo pačiu gelbstint tarybinius piliečius, kad jų nelisvartytų vokiška vergovė ir kad jų nesunaikintų hitleriniai žvėrys. Negailingai keršyti vokiškiems grobikams už mūsų žmonių ir vaikų, motinų ir tėvų, brolių ir seserų kraują bei sąsaras. Visomis jėgomis padėti Raudonajai Armijai jos kovoje su nieksiškais hitleriniais pavergėjais.

J. STALINAS

(Iš Vyriausiojo Kariuomenės Vado įsakymo №. 195, 1943 m. gegužės mėn. 1 d.)

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įsakas

Dėl suteikimo Melnikaitėi Marijai, Juozo dukteriai, Tarybų Sąjungos Didvyrio vardo

Už pavyzdingą karo vadovybės kovos uždavinių atlikimą, kovoję prieš vokiškuosius fašistinius grobikus prieš užnugarį ir parodyję narsumą bei didvyriškumą, suteikiu MELNIKAITEI Marijai, Juozo dukteriai, Tarybų Sąjungos Didvyrio vardą, įteikiant LENINAS ordną ir medalią „AUKSO ŽVAIGŽDĘ“.

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas M. KALININAS
TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Sekretorius A. GORKINAS
Maskva, Kremlius, 1944 m. kovo 22 d.

Penktosios metinės

Vakar sukako penkeri metai, kai vokiškųjų grobikų nukankinta žuvo mano dukterė Marytė. Aš laimingas, kad mano dukterė kovojo už liaudies reikalus, kad ji paskyrė visa savo jauną gyvenimą liaudžiai.

Kuomet aš sužinojau, kad vokiškieji banditai nukankino mano dukterį, man buvo labai skaudu. Tačiau žinodamas, kad ji didvyriškai kovėsi dėl mūsų Tėvynės laisvės, dėl darbo žmonių gerovės, aš galėjau tik didžiuliais savo dukterimi.

Šiandien, minėdamas dukters mirties penktąsias metines, aš stengiuosi pažymėti šią datą naujais gamybiniais laimėjimais. Visas mano vadovaujamos instrumentinės dirbtuvės kolektyvas sutinka dukters mirties metines įvykdydamas kiekvienos dienos gamybines užduotis po 200—300 procentų. Dirbtuvė jau viršijo pusmetinį planą ir dabar dirba penktąjį penkmečio metų sąskaiton.

Mūsų apskrityje, Antalieptės valsčiuje, yra mano dukters vardo kolektyvinis ūkis. Mūsų dirbtuvės kolektyvas jau padarė įrankius kolektyvinio ūkio

kalvei ir toliau teikia savo pagalbą kolektyviniam ūkiui.

Man ypač džiugu, kad mūsų apskrityje darbo valstiečiai suprato kolektyvinių ūkių pranašumą prieš individualų ūkį ir gausiai stoja į juos. Man džiugu, kad pirmąjį pernai metais apskrityje įsikūrusį kolektyvinių ūkių tūklo valstiečiai pavadino mano dukters vardu. Aš noriu, kad šio kolektyvinių ūkių valstiečiai kovotų už aukštą derlių, statytų sau naują, gražų, turtingą gyvenimą su tokiu pasiryžimu, su koku kovojo mano dukterė. Tebūnie jiems pavyzdžiu Marytė.

Vakar prie Marytės kapo susirinko Zarasų darbo žmonės paminėti jos mirties penktąsias metines. Minėjo šias metines ir visi Tarybų Lietuvos darbo žmonės Man džiugu, kad darbo žmonės minė šias metines su naujais laimėjimais darbe. Marytės jų tarpe nėra. Bet jos žygių įkvėpia mūsų žmones naujiems laimėjimams. Marytės atminimas liks amžinai žmonių širdyse.

Juozas Melnikas
Tarybų Sąjungos Didvyrio
Marytės Melnikaitės tėvas

ANĖNAS JONYNAS

Marytės atminimui

Skuba dienos, darbas vainikuotas
Ir įprasmintos žygiams didžiais.
Tavo vardas dainon įdainuotas
Aidi kloniais Tėvynės plačiais.
Marija Melnikaitė. Atgyja
Partizanės paveikslas prieš mus:
—Ne! Neliks mano kraštas vergijoj!
Liaudies kerštas fašistams nuožmus.
Priešo traukinius verčia nuo bėgių,
Sproginėja ginklų sandėliai.
Visą žemę aplink apibėga
Partizanų keleliai keliai.
Neužmiršime kritusių brolių—
Komunizmo drąsiųjų šauklių!
Mes — visi Lietuvos komjaunuoliai
Jų didvyrišku einam keliu.
Tu, Marytė, likd su gyvaisiais.
Tu muas draugė — skaisti, amžina;
Dailinest ir darbu, ir vaisiais,
Kelio dulkėm ir žygio daina.

Tavo pavyzdį — ryškų ir kilnų
Mes matysime vis prieš akis;
Ir Kaune, ir Kėdainiuose, ir Vilniuj
Mums visiems įakmiai jie sakys:
— Liaudies priešams — mirtis, prakeikimas!
Tegyvuoja už tiesą kovai
Komunizmas — tai mus atgimimas!
Drąsiai ženki pirmyn Lietuvai
Kaip vainiką nešu savo daina.
Tau ant kapo padėsiu aš ją —
Mes visi — tavo broliai ir ainiai,
Mūsų sielose tavo dvasia.
Skatink mus neužgestančiai kovai,
Mūsų drauge — skaisti amžina!
Komunizman muas baki vadovu,
Partizanų kartos Gražina!
Buk ramt savo poilsio guoly
Po laisvosios Tėvynės žeme, —
Mes — visi Lietuvos komjaunuoliai
Tavo žygio pabaigti eime.

A. Kavoliūnas

Marytė

1940 metais vasarą Lietuvos laudis triumfoja. TSRS Aukščiausioji Taryba įvykdė jos svajonę — priėmė Tarybų Sąjungos nenugalimą broliškąją tautų šeimą — jauną Tarybų Lietuvos respubliką. Tai buvo neužmiršamos dienos Lietuvos laudies istorijoj. Lietuvos miestų ir kaimų laudis tūkstantiniuose mitinguose išreiškė padėką Tarybų valdžiai, bolševikų partijai ir didžiajam Tarybų laudies vadui draugui Stalinui už suteiktą šviečių socialistinį kelią, vedantį į komunizmą, kurio Lietuvos laudis galės eiti kartu su visa Tarybų liaudimi. Lietuvos laudis išreiškė savo dėkingumą už pagalbą fašistinės valdžios nuvertime, už Lietuvos išvadavimą iš kapitalistų, fabrikantų ir buožžių vergovės. Tomis dienomis Lietuvos dirbantysis jaunimas su dideliu patriotiniu pakilimu stojo į Lenino komjaunimo eiles. Jaunuoliai ir jaunuolės, kuriems Tarybų valdžia atidarė duris į mokslą, kuriems Tarybų socialistinė santvarka atidarė šviesią ateitį, tuojau stojo į socializmo statymą jau

noje Tarybų Lietuvos respublikoje.

Lietuvos LKJS Zarasų apskrityje komiteto sekretoriaus kabinetas. Už stalo komjaunimo sekretorius drg. Matukas. Jis šiandieną įteikia komjaunuolio bilietą №. 17027881 jaunai mergaitėi Marytei Melnikaitėi, seno Lietuvos darbininko dukrai.

—Leninini komjaunimo nario bilietas įpareigoja Jus būti visuomet prieky, —sako drg. Matukas — Jūs privalote kovoti už sieklus Lenino —Stalino, privalote būti šviesi ir tvarkingi, kokiū buvo Leninas. Jūs privalote mylėti savo liaudį, savo Tėvynę, ir reikalui esant, atiduoti net savo gyvybę už ją.

—Aš būsiu ištikima savo liaudies dukre, — susijaudinusi sako Marytė, imdama iš sekretoriaus rankų nario bilietą, —aš būsiu iki paskutinės savo gyvenimo minutės ištikima savo liaudžiai, partijai, draugui Stalinui.

Tai buvo pati džiaugsmingiausia diena Marytės gyvenim-

me. Ta diena taip pat gavo nario bilietus ir kiti jos draugai.

Marytė Melnikaitė auklėjo komjaunimas. Ji mokėsi darbo jaunimo mokykloje, mokėsi komjaunime. Beveik kasdieną ją galima buvo matyti komjaunimo komitete; ji klausinėjo pas sekretorius, instruktorius jai neiškiaus klausimus.

Prasidėjo karas. Vokiškieji grobikai sutrukdė Marytės laimingo gyvenimo planus. Ji ištikima savo liaudžiai, nesvyruodama dėl kovos sunkumų viena iš pirmųjų stojo į kovotojų eiles prieš vokiškuosius grobikus.

Partizanų būrys „Kestutis“ vokiškiems grobikams neduoda ramybės nei diena, nei naktį. Drąsus partizanai blokadavo geležinkelį Daugpilio — Ignalinos ruože. Vokiškieji ešelonai pakrauti karo amunicija ir gvyvą jėga išėkdavo į orą su didžiausiu trenksmu.

Vokiečių vadovybė žadėdavo didelės sumas reichsmarkų, kas parodys, kur randasi partizanų būriai. Bet partizanai buvo neauganami. Vokiečiai šaudė partizanų šeimas, bet ir tas nepalaužė geležinės valios laudies keršytojų. Partizaninė kova negesintia liepsna degė visuose

Lietuvos apskrityse. Į partizanų būrius stojo geriausiai lietuvių laudies sūnūs ir dukros. Partizanų būri „Kestutis“ sudarė daugiausia zarastičiai, kurio apgėbė savo kovos vėlavas nemirštamą garbę. Pirmoje gretoje tų didvyrių buvo komjaunuolės Marytės Melnikaitės vardas.

1943 metų liepos mėnuo. Paskutiniu laiku jautėsi aštrus trūkumas sprogstamos medžiagos ir šovinių. Būrio vadas Vaškys pasitarė su savo komisaru Strelcovu ir nutarė pasiųsti partizanų grupę, kad pristatytų sprogstamos medžiagos ir šovinių iš Baltarusijos miškuose. Uždavinyse nelengvas. Įvykdyti ji reikalingas drąsus ir suniaunus vadovas, gerai žinantis vietovę. Po pasitarimo vadas ir komisaras nutaria pasiųsti uždavinį įvykdyti savanorai. Vakare komisaras sutiko Melnikaitę. Tame neužmirštamame vakare ligai kalbėjosi Strelcovas su Maryte. Jie atsiminė savo senus draugas, atsiminė garbingus būrio žygius. Komisaras pasakė, kad būriui trūksta sprogstamos medžiagos ir šovinių ir, kad pristatymas reikalauja didelės rizikos.

Marytė užsikarščiavo: — Į ką tai panašu. Jeigu mes bijosime rizikuoti, tai

išeina, kad vokiečiai pradės tiksliai pristatynėti į frontą savo pastiprinimą. Taip, be rizikos bendrai nieko negalima padaryti.

— Aš šitą žinau, Maryte, — atsako komisaras, — bet reikalus tas, kad šito uždavinio įvykdymui reikia savanorių. Reikės nepastebimai navykti į Baltarusijos miškus, gauti sprogstamos medžiagos, šovinių, ginklų ir paskui visa tai atnešti ant savęs į būrį.

— Aš pirmoji eisiu į Baltarusiją... — Ne, Maryte! Čia reikia vyrių ir prityrusio partizanų vadovo, kuris žino kelią. O tu dar jauna mergaitė, sprogstamą medžiagą ant savęs nešti tau nepagal jėga.

— Drauge komisare! Tai kas geriau manęs žino kelią į Baltarusiją? Aš ten buvau ir, be to, aš gi karį laiką gyvenau Dukšto valsčiuje ir visos apylinkės į Baltarusiją man žinomos.

Komisaras žinojo, kad jeigu Marytė pasiryžo tai jos neatkalbėsi.

— Gerai aš patalbinsiu su vadu, — žadančiai atsakė komisaras.

(Nukelta iš pusl.)

LKP(b) Zarasų apskrities Komiteto ir Zarasų apskrities darbo žmonių deputatų Tarybos Vykdomojo Komiteto nutarimas

Dėl įteikimo Antazavės valsčiui pereinamos Raudonosios Vėliavos

LKP (b) Zarasų apskrities Komiteto ir Zarasų apskrities darbo žmonių deputatų Taryba nutaria: už pasiektus laimėjimus socialtynėse pieno paruošų plano įvykdyme valstybei birželio mėn. 16 — 30 dienos laikotarpyje, įvykdžius metinį planą 63,2 proc. įteikti LKP(b) Zarasų apskrities komiteto ir apskrities darbo žmonių deputatų Tarybos pereinamąją Raudonąją Vėliavą Antazavės valsčiui. (Valsčiaus vykdomojo komiteto pirmininkas drg. Mackevičius, valsčiaus partorgas drg. Kazakevičius).

J. Vitukinas
Apskrities darbo žmonių deputatų Tarybos Vykdomojo Komiteto pirmininkas.
E. Kasnauskaitė
LKP(b) Zarasų apskrities Komiteto sekretorius.

Maskviečiai prie Marytės Melnikaitės kape

1948 metais liepos 7 dieną Maskvos miesto Geležinkelio rajono mokinių turistų grupė aplankė Tarybų Sąjungos Didvyrės Marytės Melnikaitės kapą. Po to, svečiai aplankė Marytės Melnikaitės

tėvus, kur paprastame, šiltoje pasikalbėjime jie susipažino su Marytės gyvenimu, su organizacijų ir karinių dalių laiškais atsiųstais tėvams.
R. Stankevičius

Pirmajame darbininkų—valstiečių korespondentų suvažiavime

Vil. 8 d. Vilniuje prasidėjo pirmasis respublikinis darbininkų—valstiečių korespondentų suvažiavimas. Į suvažiavimą atvyko korespondentų atstovai iš visų Tarybų Lietuvos apskričių. Suvažiavimo darbuose dalyvauja vadovaujantieji respublikos partiniai ir tarybiniai darbuotojai, ministrai, žinybų viršininkai. Suvažiavimą atidaro Lietuvos KP(b) CK sekretorius propagandos ir agitacijos reikalams drg. Preikšas. Suvažiavimo dalyviai išrinko darbo prezidiumą. Į garbės priezidiumą, audringai dalyviams pritariant, buvo išrinktas VKP(b) CK Politbiuras su draugu J. V. Stalinu priešakyje. Platų pranešimą apie dar-

bininkų valstiečių korespondentų uždavinius, vykdančių penkmečio planą per ketverius metus, padarė Lietuvos KP(b) CK sekretorius drg. A. Sniečkus.

Diskusijose dalyvavo „Pergalės“ (Zarasai) laikraščio ats. redaktorius drg. Šleikis. Vilniaus tabako fabriko kasdieninio sieninio laikraščio redaktorius drg. Svinteris, darbininkas — korespondentas drg. Marcinkevičius, „Biržiečių Tarybinio Žodžio“ (Biržai) ats. redaktorius drg. Jočytė. Sventionių apskr. Medžiūnų apyl. sieninio laikraščio redaktorius drg. Kaleckas, Lietuvos KP(b) CK darbo moterų tarpe skyriaus vedėja drg. Kaunaitė.

(Atkelta iš 2 pusl.)

Trumpos vasaros naktys. Nesuspėja sutemti žūrėk—aušta. Partizanų grupė per naktį perėjo dvidešimt kilometrų. Kai pradėjo aušti, ji sustojo perdienoti pakraštyje mažo miškelio prie Bilinų kaimo, Rūmės valsčiuje.

Toliau eiti negalima. Jų buvo septyni: Marytė, penki neseniai priimti partizantai ir senas partizanas Krasnovas. „Kestučio“ burio vadas patenkino Melnikaitės prašymą, pasiuntė ją ir pavedė vadovauti šiai grupei. Iš netolimo kaimo pasigirdo šunų lojimas.

— Kas tai? Negi kas pranešė? — Marytė kilo mintis, nuo kurios smarkiau suplakė širdis, ir neramume drebuys perėjo per visą kūną.

— Draugai! — kreipėsi ji partizanus. — Tik be panikos. Trauksimės iš šios vietos.

Bet buvo jau vėlu. Didelis būrys vokiečių, sustiprintas policijos, apsupė mišką. Kai tarp medžių pasirodė partizantai, vokiečiai pradėjo šaudyti. Garsiai nuaidėjo šautuvų švilpiai, automatų serijos užspringdamos ir užkurtindamos viena kita, pralėkė per

mišką, nukirsdamos krūnų viršūnes. Du partizantai, mirties pakirsti, krito. Likusieji pasisuko trauktis į kitą pusę.

— Draugai! Paskui manel—įsakomai suuko Marytė ir metėsi pirmyn, laužydama krūmus.

Vokiečiai, nelaukę drausaus partizanų puolimo, sumišo. Staigiu puolimu partizantai paspruko. Gulsciom prabėgė du kilometrų, sustojo prie kalnagubrio, netoli kaimo. Vokiečiai, pastebėję partizanų prasiveržimą, pasiuntė į priekį mašiną kareivius. Jie, užėję į priekį, išsiskirstė tvirtu žiedu ir paleido pragarišką kulkosvaidžių ugnį.

— Draugai! — kreipėsi Marytė į partizanus. — Nė žingsnio atgal, kovosim iki paskutinio šovinio.

Partizantai užėmė poziciją. Mūšis ėjo įkarštin. Vokiečiai atsivežė minosvaidžius ir iš jų paleido smarkią ugnį į kalnagubrį, kuriame išvirtino partizaną. Aplinkuma sudrebėjo nuo minų sprogių. Marytė saugiai ištaisė už akmenų, prie savęs sudėjo visus automato diskus. Vokiečiai perbėgdami pradėjo maršinti apsupimo žiedą.

Tarybinė statyba

Stiprinti ryšius su masėmis

Per rinkimus į vietines Tarybas darbo žmonės vieninteliai išreiškė savo pastikėjimą ir atsivadavimą Leninui—Stalinui idėjoms. Šitoks darbo žmonių pastikėjimas reiškia, kad darbo žmonės tiki Tarybų valdžia ir bolševikų partija. Darbo žmonės mato, kad Tarybų valdžia gina jų interesus ir padeda jiems išspręsti visus ūkinius ir politinius uždavinius.

Vykdomųjų komitetų darbuotojai kiekvieną dieną susitinka su darbo žmonėmis, kurie dažnai eina į vykdomuosius komitetus paramos. Vykdomųjų komitetų vadovų ir darbuotojų pareiga nuoširdžiai sutikti lankytojus, atidžiai išklausti darbo žmonių skundus, patenkinti teises jų reikalavimus. Vykdomųjų komitetų uždavinys kelti tarybinių piliečių materialinį ir kultūrinį lygį. Tik glaudžiai santykiuodami su masėmis, suprasdami jų reikalus ir padėdami jiems, vykdomųjų komitetų vadovai susiranda taikinius, užtikrina tarybinių organizacijų darbo sėkmingumą ir stiprina jų autoritetą.

Visus šiuos uždavinius sprato Dusėtų valsč. vykdomojo komiteto pirmininkas drg. Juškėnas. Jis nuolat palaiko glaudžius ryšius su valstiečiais. Drg. Juškėnas gerai pažįsta visų apylinkių valsčiaus gyventojus, moka pasirinkti iš jų tarpo sumanius padėjėjus ir įtraukti juos į visuomeninį darbą. Jis yra viso valsčiaus mylinas ir gerbiamas. Tokių darbuotojų kaip drg. Juškėnas pas mus yra daug.

Tačiau dar yra ir tokių vykdomųjų komitetų vadovų, kurie nesantykiauja su valstiečiais, nesirūpina liaudies interesais.

Tokie apkerpėję vadovai nekreipia dėmesio į darbo žmonių skundus ir toliau dirba senu burokratišku, valdiniškiu stiliumi. Prie tokių galima priskirti Imbrado valsčiaus vykdomojo komiteto pirmininką drg. Ragauską. Drg. Ragauskui niekad nėra laiko priimti darbo žmonių ir išklausti jų skundų. Oia skundai visai nepriimami, kad ir priimami tai nesvarstomi. Į darbo žmonių pareiškimus ir pagel-davimus oia nekreipiamas dėmesio. Todėl šiame valsčiuje buožinis sabotazas bujoja, visų rūšių paruošos žlugdomos, o darbo žmonės skriaudžiami. Neleistinas elgimasis su piliečių skundais bei pareiškimais. Kaip pvz., gauta 50 pareiškimų ir skundų, iš jų 21 neužregistruotas, 8 užregistruoti, 21 pareiškimas apsvartytas, bet pareiškėjui neatsakyta, jie guli jau 2—3 mėnesiai. Aukščiausi paminėtieji pareiškimai yra 4 demobitizuotų iš Tarybinės Armijos valstiečių, kurie prašo priimti juos į ž. ū. kooperacijos draugiją, bet jiems neduotas atsakymas. Darbo žmonės menkiausiu reikalu yra pūversti važiuoti kelis dešimtis kilometrų, kad galėtų išreikšti savo klausimus.

Pateiktieji pavyzdžiai rodo, kad kai kurių vykdomųjų komitetų vadovai, nestiprindami ryšių su masėmis, nesiklausydami ir nesistengdami suprasti jų optuose reikaluose ir nesimokydami iš masių, negali būti bolševikiniais vadovais.

Vykdomųjų komitetų darbas sunkina mūsų gyvenamasis momentas. Mes gyvename pokarinius laikus, kada dar ne visai yra likviduoti vokiečių okupacijos padariniai mūsų respublikoje ir kasdien dar tenka susidurti su įvairiais sunku-

mais. Mūsų darbą mėgina trukdyti aršiausieji liaudies priešai — buržuaziniai nacionalistai, kurie kėsinaisi į darbo žmonių pasiektus laimėjimus. Bet tos aplinkybės kaip tik verčia vykdomuosius komitetus dar glaudžiau susirišti su liaudies masėmis ir skirti daugiau dėmesio tarybinių žmonių skundams, pareiškimams ir pagel-davimams. Tik rupestin-gal išnagrinėję kiekvieną skundą ir greitai į jį reaguoję, nedelsdami atitaisę iškeltas klaidas ir pašalinę nurodytus trūkumus, vykdomieji komitetai pajėgs įveikti visus sunkumus ir išaiskinti tykojančius liaudies priešus. Todėl tarybinių vadovų pareiga išdėmiai klausyti darbo žmonių balso, rimtai apsvarstyti jų sumanymus, griežtai tikrinti priimtų nutarimų vykdymą, bolševikiškai išklausti sveiką kritiką ir iš jos pasimokyti, ją paremti bei skatinti. Stiprinti vietinių Tarybų ryšius su masėmis didelis vaidmuo tenka partiniam ir tarybiniam aktyvui, Tarybų deputatams. Kiekvieno aktyvisto ir deputato pareiga susidomėti dirbančiųjų pagel-davimais bei nusiskundimais, raginti juos atvirai reikšti savo sumanymus, ne tik, kad nešti bolševikinį žodį į mases, bet perduoti masių balsą tarybiniam organams.

Greitas darbo žmonių skundų, pareiškimų ir pagel-davimų sprendimas, bolševikinis rūpinimasis jų reikalais, padės vykdomiesiems komitetams sustiprinti savo ryšius su masėmis, pakelti Tarybų valdžios autoritetą.

A. Bražionis
Zarasų apskr. vykdomojo komiteto sekretorius.

atlaikė vokiečių puolimus. Vokiečių buvo keliais šimtais daugiau už partizanų grupę. Nuo minu ugnies žuvo Krasnovas. Marytė pajuto, kaip truktelėjo ją atgal, ir gausios kraujo srovėlės pasruvo per jos kūną. Marškiniai persisunkė krauju. Vokiečiai šoko į ataką. Marytė prišleido juos arčiau ir, netekdama jėgų, metė vieną paskui kitą dvi gravatas. Vokiečiai atsitraukė. Pradėjo temti. Baigėsi šoviniai. Vienas iš jaunu partizanų, pasinaudodamas sutema, prišliaužė prie ežero ir dingo raištuose. Dar ilgai iki nakties girdėjosi granatų sprogiimai ir kulkosvaidžių kalenimas.

Iš septynių partizanų liko vienas, kuris grįžo į dalinį ir papasakojo apie didvyrišką partizanų grupės žuvimą, apie nepapastal drašų partizanės komjaunuolės Marytės Melnikaitės žygi.

Šita nelygi kova lėjo į lietaivių liaudies istoriją, kaip didvyriškumo ir be priekatštingo tarnavimo Tėvynei dėl pergalės, laisvės ir nepriklausomybės pavyzdys. Eis amžiai, bet nemirštami vardai didvyrių, kurie paaukojo savo gyvybę ant Tėvynės aukuro, liks

tarybinės liaudies atmintyje.

Vokiečiai sučiupo Melnikaitę, kuri buvo be sąmonės. Gestape ją tardė, bet draši komjaunuolė neišdavė savo draugų.

Marytė pakorė. Prieš mirtį ji sušuko:

— Lietuva bus tarybinė! Tegyvuoji draugas Stalinai! Ji buvo ištikima savo liaudžiai iki paskutinės savo gyvenimo minutės.

Šviesus ir ugingas veidas partizanės komjaunuolės Marytės Melnikaitės liko amžinas tarybinių žmonių širdyse.

Seniai pasibaigė karas, ir Zarasų apskrities dirbantieji išjungė sunaikintą liaudies ūkio atstatymą. Apskirtyje suorganizuota keletas kolektyvinių ūkių; pirmasis iš jų buvo pavadintas Marytės Melnikaitės vardu. Pielyčių ir piukų dirbtuvė, kurioje dirba Didvyrės tėvas, baigia pirmąjį pokarinį penkmečio planą.

Marytės troškimai, už kuriuos Marytė paaukojo savo gyvybę, tikrai pildosi.

— Tarybų Lietuva tikrai eina pirmyn į komunizmą.

Tarptautinė apžvalga

Diktatas Frankfurte

Frankfurte prie Maino, vakarų didžiųjų valstybių numatytos marionetinės Vakarų Vokietijos valstybės „sostinėje“, vyksta svarbios derybos. Tai nauja serija pasitarimų, nukreiptų pilnai realizuoti Vokietijos suskaldymo politiką, kuri buvo numatyta separatinio vakarų didžiųjų valstybių Londono pasitarimo rekomendacijomis. Kaip žinoma, jau pirmoji Vakarų Vokietijos okupacinių organų priemonė separatinė pinigine reforma, — sudavė smarkų smūgį Vokietijos ekonomikai, didelė našta užgulė ant vokiečių tautos pečių. Nauju, taip vadinamą, „Klėjaus markių“ įvedimas ne tik pilnai suskaldė Vokietiją, bet ir privedė prie aštraus gyvenimo sąlygų pablogėjimo, prie masinio nedarbo, spekuliacijos augimo ir „juodosios rinkos“ sužydėjimo. Separatinė pinigine reforma buvo pirmas žingsnis įgyvendinant Londono pasitarimo nutarimus.

Pasaulio visuomenė pasmerkė antidemokratinis Londono pasitarimo nutarimus. 8 valstybių užsienio reikalų ministrų pasitarimas Varšuvoje paskelbė, kad Londono nutarimai yra šturkštus Jaltos ir Potsdamo susitarimų pažėjimas. Demokratinė pasaulio visuomenė su pasitenkinimu sutiko Varšuvos pasitarimo pareiškimą ir kartu su pasitarimo dalyviais atsisakė pripažinti Londono pasitarimo sprendimus. Tačiau valdantieji vakarų valstybių sluoksniai nesiklauso teisingo visuomenės balso, jie siekia tolesnių savo grobuoniškų tikslų. Tuoj po Varšuvos pasitarimo amerikiečių karinis gubernatorius generolas Klėjaus paskelbė apie busimą trijų zonų susijungimą. Vokiečių demokratinė spauda įvertino šį žingsnį kaip oficialų Vokietijos padalinimo pripažinimą. Birželio 30 dieną Frankfurte prie Maino įvyko uždaras trijų karinių gubernatorių pasitarimas. Kitą dieną sekė atdaras trijų gubernatorių pasitarimas su 11 Vakarų Vokietijos žemių ministrų pirmininkais, kuriame buvo apsvaistytas Vakarų Vokietijos „vyriausybės“ paruošimo klausimas. Užsienio spauda pažymi, kad tame pasitarime buvo numatytas žemių sienų pakeitimas, „Reino federalinės valstybės“ ir „Ruro valstybės“ su svarbiausiu centru Duseldorfu sukūrimas. Pagrindinės Vokietijos pramonės srities pavertimas marionetinė valstybe palengvins amerikiniams monopolistams išnaudoti Rurą savo interesams.

Tokiu būdu, vakarų valsty-

bės, užbaigdamos Vokietijos suskaldymą, JAV vadovaujamos, sumanė apkarpyti Vokietiją. Matyt, amerikiniai „geradarai“ laiko, kad dalimis jiems bus lengviau kolonizuoti Vakarų Vokietiją, paverčiant ją pasigallėjimo vertu amerikinių monopolijų priedėliu JAV visai skuba įvykdyti Londono pasitarimo nutarimus. Jos skuba todėl, kad po visą pasaulį nuskambėjo Varšuvos pasitarimo programa Vokietijos klausimams spresti, kurios JAV ir jų bendrininkai negali paneigti kaip vienintelį teisingą Vokietijos problemas sprendimą. Todėl jos skuba galutinai suskaldyti Vokietiją ir pastatyti pasaulį prieš įvykusį faktą.

Frankfurto diktatas iššaukia visos vokiečių tautos protestą. Vokiečių spauda, atspindinti savo tautos nuotaikas, ragino visus vokiečius pritarti 8 valstybių Varšuvos pasitarimui. Vokiečių tauta, kaip ir visa demokratinė pasaulio visuomenė, stekia vieningos demokratinės Vokietijos, todėl ji mato Varšuvos programoje vienintelę ir paskutinę galimybę savo troškimams įvykdyti, galimybę pasipriešinti galutiniam Vokietijos suskaldymui.

Dolerinės grandinės 16-ai Vakarų Europos valstybių

16 Vakarų Europos valstybių sudarė su JAV —ėmis dvišalius susitarimus dėl „pagalbos“ sąlygų pagal „Maršalo planą“. Tie dvišaliai susitarimai daugumoje jau pasirašyti ir parlamentu patvirtinti.

Net neįsigilinus į kiekvieno minėtų susitarimų turinį, galima tvirtai pasakyti, kad tai ne kas kitas, kaip dolerinės grandinės, sukaustėtos 16 Europos valstybių ekonominę nepriklausomybę. Šūsiesusių savo likimą su „Maršalo planu“. Pats susitarimų charakteris parodo tų valstybių priklausomybę nuo užokeaninių monopolistų. Kaip žinia, 1947 metų birželio mėn. JAV valstybės sekretorius Maršalas tvirtino, kad amerikinė „pagalba“ turi remtis Europos valstybių kolektyvine tarpusavio pagalba. Tą savo tvirtinimą Maršalas ne kartą pakartojo. Tačiau žodžiai lieka žodžiais, o veiksmai — veiksmais. Kaip parodė tikrovė, JAV griebėsi visų priemonių, kad 16 Europos valstybių nesilimtų kolektyvinės „pagalbos“. JAV laikėsi „individualinių“ metodų derybose su Europos šalimis, kad galėtų joms įpręsti labiau vergovinės „pagalbos“ sąlygas.

Dvišaliai susitarimai pastra-

šyti penkeriems metams. Tam laiku Vakarų Europos valstybės — dalyvaujančios „Maršalo plane“, prisiėmė nustatyti išipareigojimų, kada JAV nuo tokių laisvos. JAV kasmet Vakarų Europos valstybėms teiks tokia suma, kokią nustatys kongresas. Tokiu būdu, paskutiniosios negalės planuoti savo ekonominio gyvenimo, nes nežinos, kokią pagalbą jos gaus ateinančiais metais. Kongresas jau patvirtino asignavimus pirmiesiems metams. Kas bus toliau — nežinia. Pakanka priminti JAV kongreso neseniai priimtą nutarimą — žymiai sumažinti pradžioje numatytas sumas. Tokiu būdu, po taip vadinamais „dvišaliais“ susitarimais slepiasi tik vienašališki Vakarų Europos valstybių įsipaigojimai, kuriuos joms primetė amerikiniai monopolistai.

Kaip Vakarų Europos šalių visuomenė reaguoja į tuos susitarimus Prancūzijos spauda pažymi, kad tie dvišaliai susitarimai duoda JAV —ėms plačiausias teises kištis į Europos šalių ekonomiką ir net į valstybių reikalų vadovavimą. „Amerikos — Prancūzijos susitarimą, — rašo laikraštis „Liberation“, — tik ironiškai galima pavadinti dvišaliu. Žodis „vienšališkas“ jam tinka labiau, nes tas susitarimas buvo ištisai Vašingtono vyriausybės padiktotas ir greičiau yra panašus į sutartį, primetamą nugalėtoms tautoms, negu į susitarimą tarp lygiateisių tautų“. Panašiai reaguoja Italijos spauda į Amerikos — Italijos susitarimą, pagal kurį JAV turi teisę kontroliuoti Italijos vyriausybės ekonominę veiklą, ką atliks specialiai nustačiusi „prižiūrai ir „yrimul““. Anglijai suteiktos susitarimo sąlygos sutinka griežta kritika. Anglijos įtakingųjų sluoksnių tarpe. Parlamento nariai pasiūlė eilę rezoliucijų, reikalaujančių atmesti „pagalbą“ pagal „Maršalo planą“. Bendrai, visa Vakarų Europos šalių spauda abejingai žiūri į susitarimus su JAV, kurie jokiu būdu negali išspresti Europos ekonominių sunkumų.

„Dvišalių“ susitarimų dėl „pagalbos“ sąlygų pagal „Maršalo planą“ turinys vaizdžiai byloja apie tą grėsmę, kurią tie susitarimai sukelia Vakarų Europos valstybių ekonominiam ir politiniam suverenumui. Tai dar kartą demaskuoja „Maršalo planą“, kaip programą Vakarų Europai pavergti Amerikos monopolijų naudai.

Apskritis naujienos

Kauno jaunimo teatro gastrolės

Š. m. liepos mėn. 3—4 dienomis į Zarasus atvykęs Kauno jaunimo teatras gastrolėms pastatė Fonvizino 5 veiksnių komediją „Nebrendila“ ir Tarybų Sąjungos Dydvyrio Ber-

notėno veikalą „Už pergale“. Abiejų šių veikalų pastatymas sudomino miesto gyventojus.

V. Z.

Telegrafistų kursai Zarasuose

Dabartiniu metu osoviachimo patalpose vyksta telegrafistų kursai. Juos lanko 24 mokiniai. Pamokas praveda pašto darbuotojas drg. Žeibus. Greta teorijos pravedami ir praktiniai darbai. Mokinės

kaip Ivanovaitė ir Nastajūtė, gerai suprastamos einamąjį dalyką, padeda savo draugams. Baigę kursus, jie galės pavaduoti mažiau nusimanančius šiame darbe.

V. Zakšlauskas

Salako valsčiuje demonstruojami kino filmai

Š. m. liepos mėn. 6 dieną Salako valsčiuje buvo demonstruojamas kino filmas „Dubrovskis“. Šio filmo pa-

sižintuoti susirinko nemažai žiurovų.

(„Pergalės“ inf.)

Mums rašo

Rimčiau atsižvelgti į vaikų darželio būseną

Zarasų miesto vaikų darželis atžvilgiu. Vaikų darželio patalpos reikalauja remont, nes yra gana apleistos: sienos pajudusios, o grindys išpuvusios. Visa tai vaikams teikia blogą įspūdį. Taip pat yra trūkumas žaislų, kuriais reikėtų pasirūpinti.

Šiuos trūkumus reikėtų kuo greičiau ištaisyti.

E. P.

Susrūpinti remontu

Antazavės valsč. Žirnajų apylinkėj, netoli Žirnajų m. lino yra mūrinis, dviejų aukštų namas. Šis namas priklauso pramkombinatui. Tačiau pramkombinatas namo remontu nesirūpina. Jis yra apgriuves ir stogas skylėtas. Tame name

randasi Žirnajų klubas-skaitykla. Lietingomis dienomis lietus lyja tiesiog skaityklon. Tuo tarpu Žirnajų m. mūre užtektinai yra gontų stogul apdengti.

J. Pupelis

Atsakingas Redaktorius V.ŠILEIKIS

Lietuvos veterinarijos akademija

Yra vienintelė LTSR aukštoji mokykla, kuri ruošia veterinarijos gydytojus ir aukščiausios kvalifikacijos gyvulininkus — zootechnikus.

Lietuva yra žemės ūkio kraštas. Mūsų respublikos gamtinės ir ekonomiškos sąlygos ypatingai palankios gyvulių ūkiui, kuris sudaro mūsų žemės ūkio pagrindą. Šiai mūsų ūkio šakai ir ruošia specialistus Lietuvos Veterinarijos Akademija.

Mūsų respublikos gyvulių ūkio klestėjimas neįmanomas be tinkamai sutvarkytos gyvulių apsaugos. Respublikoje šiuo metu yra labai didelis veterinarijos personalo pareikalavimas, kuris ky ant mūsų krašto gyvulių ūkiui, bus dar didesnis. Nemažiau svarbus respublikos ūkiui ir aukščiausios kvalifikacijos gyvulininkai, specialistai. Jų uždavinys pakelti gyvulių ūkį, sukurti tvirtą bazę mūsų tautos gerovei, pastatyti mūsų gyvulių ūkį pavyzdžiui kitoms broliškom TSRS respublikoms. Asmenys, baigę zootechnikos fakultetą, turi plačiausias darbo perspektyvas. Mokslo mėgėjai galės dirbti mokslinį darbą gyvulininkystės tyrimo bandymo įstaigose bei institutuose, linę administratyviniam darbu ras pritaikymų savo gabumams centriniuose valdžios ar kooperaciniuose įstaigose, tarybiniuose bei kolektyviniuose ūkiuose, mėgstą pedagoginį darbą — gyvulininkystės bei žemės ūkio technikuose.

Lietuvos Veterinarijos Akademija kviečia mūsų respublikos jaunimą prisidėti prie didingo mūsų krašto ūkio atstatymo darbo, įstojimo į Lietuvos Veterinarijos Akademiją.

Ūgyas

Lietuvos Veterinarijos Akademijos Rektorius

Šis „Pergalės“ numeris dėl techniškių klaidų išleista pavėluotai

Sportas

Futbolo rungtynės

Š. m. liepos mėn. 11 dieną Zarasų miesto stadione įvyko futbolo rungtynės tarp Panevėžio ir Zarasų „Žalgirio“ komandų.

Teisėjui davus signalą, aikštėje išsivysto kova. Jau pirmomis kėlinio minutėmis prie „Žalgirio“ vartų susidaro pavojingi momentai Trumpomis ir taisyklingomis

pasuotėmis panevėžiečiai veržiasi į priekį, į vartus. Praėjus tik penkioms minutėms zarasičiai gavo įvartį. Po to, panevėžiečiai dar įmuša kelis įvartius.

Antrame kėliny kova įgauna aštresnį pobūdį. „Žalgiris“ retkarčiais mėgina prasiveržti pirmyn, tačiau geras vartų gynimas neleidžia įmušti įvartio. „Žalgirio“

komandai iki žaidimo pabaigos nepasisėkė įmušti nei vieno įvartio. Rungtynės baigėsi rezultatu 6:0 Panevėžio komandos naudai.

Šios rungtynės parodė stiprią Zarasų „Žalgirio“ žaidėjų žaidimo techniką. Ypatingai blogai žaidė atskiri žaidėjai kaip Musatovas, Perederinas ir kiti. Tuo tarpu svečiai parodė gerą žaidimo techniką.